

**Vervele protiv Grčke<sup>1</sup>** (broj 34012/20), 26.8.2025.**Povreda člana 6. Ek (razuman rok)****Povreda člana 13. Ek u vezi sa članom 6.st.1 Ek**

Podnositeljica predstavke je Nikoletta Vervele, grčka državljanka rođena 1945. godine. Podnositeljica predstavke je 22. juna 2001. godine, podnijela tužbu protiv Opće bolnice Ippokrateio u Ateni, gdje je radila kao čistačica od 1984. godine. Tražila je 75.739,72 eura na ime navodno neisplaćenih dodataka na plaću i naknada. U više navrata, u aprilu 2004., junu 2007., maju 2009. i avgustu 2010., gđa Vervele je tražila da se odredi datum za saslušanje. Ono je napokon određeno za 24. maj 2012., ali je predmet odgođen jer je Prvostepeni sud u Ateni tražio detalje prethodne tužbe gđe Vervele. Novo saslušanje je zakazano za 18. februar 2015. godine. Sud je 20. aprila 2015. djelomično presudio u korist gđe Vervele, naloživši bolnici isplatu odštete od 21.250,66 eura plus kamate. Međutim, utvrdio je da su neki od njenih zahtjeva izvan zakonom propisanog roka zastare. Gđa Vervele se žalila. Saslušanje po žalbi je prvobitno odgođeno zbog štrajka advokata, a na kraju je održano u decembru 2017. godine. Žalbeni sud u Ateni djelimično je presudio u njenu korist u novembru 2018. godine. Gđa Vervele je izjavila reviziju koja je odbijena u februaru 2020. godine, a presuda je postala dostupna podnositeljici predstavke 9. aprila 2020., nakon njene finalizacije. Pozivajući se na član 6. § 1. (pravo na pravično suđenje) i 13. (pravo na djelotvoran pravni lijek) Konvencije, gđa Vervele se žalila da je građanski postupak u njenom predmetu predugo trajao te da pravni lijek za prekomjernu dužinu postupka pred građanskim sudovima nije bio djelotvoran.

*Evropski sud je utvrdio da je, s obzirom na to da je postupak trajao skoro 19 godina na tri nivoa nadležnosti, gđa Vervele je imala uvjerljiv argument o kršenju zahtjeva za razumnim rokom, za što je trebala imati pravni lijek. Primijetio je da se prema grčkom zakonu (br. 4239/2014), zahtjevi za pravičnu naknadu moraju podnositi odvojeno na svakom nivou nadležnosti. Evropski sud je u svojoj praksi isticao da bi pravo na naknadu bilo olakšano ako bi tužitelj imao mogućnost prigovora na dužinu postupka u cjelini. U isto vrijeme, ubrzo nakon stupanja na snagu pravnog lijeka, ocijenio ga je djelotvornim za svrhe članova 35 § 1 i 13. Konvencije (Xynos protiv Grčke, br. 30226/09). Evropski sud je također primijetio odsustvo odluka o naknadi od strane domaćih sudova, ali je prihvatio da koriste iste kriterije za njeno izračunavanje i zadržao mogućnost ponovnog ispitivanja pitanja u kasnijoj fazi, ovisno o praksi koja će biti usvojena. Kada je podnesena ova predstavka, kompenzacijski pravni lijek je bio na snazi oko šest godina. U svjetlu svoje sudske prakse, potvrđene novijim presudama, te dostupnih informacija o odlukama koje su donijeli građanski sudovi prema Zakonu br. 4239/2014, Evropski sud je smatrao da je potrebno ponovo ispitati djelotvornost tog pravnog lijeka.*

*Evropski sud je utvrdio da dostupni pravni lijekovi nisu omogućavali nacionalnim sudovima da primjenjuju standarde u skladu sa sudskom praksom Evropskog suda, a posebno da ispituju ukupno trajanje postupka i utvrde da li je ono bilo prekomjerno. To je također predstavljalo preveliki teret za tužioce i dodatno opteretilo već preopterećene sudove.*

*Nadalje je, na temelju određenih primjera nacionalne sudske prakse koje je podnijela Vlada, gdje su tužbe odbijene, zaključeno da tumačenje kriterija koji su se primjenjivali prilikom određivanja što čini "razumno" vrijeme (tj. ponašanje tužioca ili vlasti, značaj predmeta za tužioca, početna tačka i tačka do koje se računala dužina postupka) nije bilo u skladu sa standardima utvrđenim u sudskoj praksi Suda.*

<sup>1</sup> Informacije su pripremljene u saradnji između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Odjela za sudsku dokumentaciju i edukaciju Sekretarijata Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine. Iste su informativnog karaktera i ne obavezuju Sud.

*Što se tiče dosuđivanja pravične naknade, Sud je primijetio da su u četiri petine slučajeva koje je navela Vlada dosuđene naknade bile niže od onih koje bi Sud dosudio u istim okolnostima. U svim slučajevima gdje su tužbe usvojene, usvojene su djelomično i tužioci su morali platiti troškove, ili im je država pokrila samo dio troškova. U pogledu minimalnih troškova i sudskih taksi koje su tužioci morali platiti, neto iznosi koje bi tužioci stvarno dobili bili su značajno niži od onih koje bi Sud dosudio u tim okolnostima.*

*Vlada je tvrdila da gđa Vervele nije iskoristila pravne lijekove dostupne u Grčkoj, jer nije podnijela zahtjev za pravičnu naknadu. Međutim, nije uspjela dokazati da joj je bio dostupan bilo kakav efikasan pravni lijek u vezi sa dužinom postupka. Stoga je Sud odbio prigovor.*

*Utvrдио je povredu člana 13. u vezi sa članom 6. stav 1. Konvencije.*

*Evropski sud je također utvrdio povredu člana 6. zbog dužine trajanja postupka.*

### E.A. i Evropsko udruženje protiv nasilja nad ženama na radnom mjestu protiv Francuske (br. 30556/22), 4.9.2025. godine

#### **Povreda člana 3. Ek**

#### **Povreda člana 8. Ek**

Podnositeljica predstavke, E.A., je državljanka Francuske rođena 1983. godine. **Evropsko udruženje protiv nasilja nad ženama na radnom mjestu** (Association européenne contre les violences faites aux femmes au travail – AVFT) je nevladina organizacija osnovana 1985. godine sa sjedištem u Parizu. Njeni ciljevi uključuju zaštitu žrtava seksističkog i seksualnog nasilja na radnom mjestu.

U relevantnom periodu, dr. K.B., rođen 1967. godine, bio je šef farmaceutskog odjela u jednoj bolnici. E.A. se pridružila njegovom odjelu kao pomoćna farmaceutkinja u martu 2010. godine; bila je zaposlena na osnovu privremenog ugovora, s ciljem obuke za rukovodeće dužnosti, i radila je pod direktnim nadzorom višeg medicinskog službenika, gospođe A.K.

Dana 12. juna 2013. godine, E.A. je otišla na bolovanje. To bolovanje je kasnije produženo na neodređeno vrijeme, a ona je na kraju primljena na psihijatrijski odjel. E.A. je povjerila A.K. da je bila u seksualnoj vezi s K.B. i da ju je on uznemiravao. Spomenula je sado-mazohističku prirodu njihove veze.

Dana 30. jula 2013. godine, zamjenik direktora bolnice prijavio je činjenice nadležnom tužiocu, posebno navodeći da se E.A. žalila na situaciju „kontrolirajućeg ponašanja“ („emprise“) i „prisilnih seksualnih odnosa“. Osim toga, K.B. je suspendovan sa svojih dužnosti 5. augusta 2013. godine, a kasnije je izbrisan iz registra bolničkih praktičara.

Podnosioci predstavke tvrde da krivični zakoni koji su na snazi u Francuskoj ne pružaju dovoljnu zaštitu od seksualnih radnji bez pristanka. Nadalje, navode da domaće vlasti nisu ispunile svoju obavezu da provedu efikasnu istragu o radnjama na koje se E.A. žalila, niti da kazne počinioca, te da je E.A. bila izložena sekundarnoj viktimizaciji. Pozivajući se na član 3 Konvencije (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja) i član 8 (pravo na poštovanje privatnog života), tvrde da domaće vlasti nisu ispunile svoje pozitivne obaveze.